

16.6.2017

Eduskunta

Hallintovaliokunta

Viite: HE 15/2017 vp, maakuntalaki, sotejärjestämislaki, voimaannpanolaki

Etelä-Karjalan maakunta tukee maakunta- ja soteuudistuksen toteuttamiseen tähtääviä lakiesityksiä seuraavista syistä:

- kansanvalta toteutuu ensimmäistä kertaa myös aluehallinnossa
- integraatio- ja synergiaedut huomattavat soten lisäksi myös aluekehittämisessä
- päällekkäisyyksien purku ja hallinnon keventäminen
- maakunnan itsehallinto, oma valta ja vastuu ja identiteetti vahvistuvat
- kestävyysvajeen hallinta helpottuu toimintojen tehostuessa,
- julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, yhdessä tekeminen

Tärkeintä on nyt, että tällä kertaa Suomen kaipaama iso uudistus viedään läpi eli eduskunta hyväksyy -tarpeellisin muutoksin- lakipaketin viimeistään heti syysistuntokauden alettua, jotta voimaannpanolaki voi astua voimaan viimeistään 1. lokakuuta 2017 ja maakuntavaalit ehditään panna toimeen tammikuussa 2018.

Nyt käsillä oleva kokonaisuus on kyllin pitkä askel oikeaan suuntaan. Maakuntien asukkaat voivat itse valita omat päättäjänsä ja maakuntien rahoitus tulee pääosin yleiskatteellisenä. Maakuntien tehtäväkenttä ja vastuualue on myös riittävän laaja, jotta suoran kansanvallan toteuttaminen on perusteltua. Uudistuksen myötä maahan saadaan selkeä kolmiportainen, kansanvaltainen hallinto.

Alkuvaiheessa maakunnille ei tule verotusoikeutta, eikä yleistä toimivaltaa. Verotusoikeutta kuitenkin selvitetään niin, että se voidaan myöhemmin, esim. vuonna 2024 alkavalla valtuustokaudella jo ottaa käyttöön.

On luontevaa, että aikanaan tähän suuntaan edetään, jolloin kukin maakunta myös puntaroi omaa kantokykyään. Ellei sitä katsota riittäväksi, maakuntien vapaaehtoinen yhdistäminen voi olla silloin käyttökelpoinen ratkaisu.

Maakunnilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa lakien sisältöön niiden valmisteluvaiheessa. Suurelta osin esityksissä on huomioitu maakuntien ja myös Etelä-Karjalan esittämät näkökohdat, joten esitän vain yhden pienen muutoksen tekemistä maakuntalain kohtaan Maakunnan tehtävät, kuudes pykälä, kohta ”Maakunta voi lisäksi hoitaa”.

Kohdasta yksi tulee poistaa lainauksen sisällä olevat sanat ”maakunnan 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäväaloihin liittyvät” tehtävät. Rajausta on tarpeeton kieltä, joka estää esimerkiksi Etelä-Karjalassa sen, ettei työvoiman saatavuuteen ratkaisevasti vaikuttavaa toisen asteen ammatillista koulutusta ei voida siirtää maakunnan hoidettavaksi, vaikka kaikki kunnat sitä yksimielisesti syksyn lausuntokierroksella kannattivat.

Rajausta estää sen, että olisimme voineet purkaa myös toisen asteen ammatillisen koulutuskuntayhtymän (Sampo) ja hoitaa tämänkin maakunnan kannalta tärkeän tehtävän saman, vaaleilla valitun maakuntahallinnon osana.

Matti Viialainen
Maakuntajohtaja